4 EYLÜL 1940
Çarşamba
Üçüncü Yıl - No. 843

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

İdare Yeri
Nuruosmaniye, No. 84 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20795
Her Yerde 5 Kuruş

Siyaset bakımından İngiltere

Pek çok entrikaya, matbuat tazyikine ve tehdidine, türlü türlü zorluklara rağmen Türkiye hiç bir zaman yolundan ve sözünden şaşmadı. Hissiyatını değiştirmedi. Ve itimadına halel getirmedi.

İngiliz milleti bugün bütün dünyaya göz gezdirdiği zaman ayaktaki devletler arasında kendisine dürüst, samimi ve sadık bir dost ve müttefik olarak yalnız Türkiyeyi görebilir.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Son devirlerde İngiltere siyaset bakımından hiç bir zaman bu kadar yalnız kalmamıştır, denilebilir. Harb İngiltereyi siyasi sahada da zayıf olduğu bir dakikada yakaladı. Rusya ile bir anlaşmaya varmak için Moskovada cereyan eden uzun ve zor müzakereler tamamen akim kaldı ve Rusya Mihver devletleri tarafına geçti. Bu hâdisenin hikmet ve mahiyeti şimdiye kadar hakkiyle tenvir edilememiştir. Moskova diplomasisi İngiltereyi ve müttefiki Fransayı hüsnüniyetten mahrumiyetle itham ediyor. Müttefikler daha ziyade Baltık devletlerinin istiklâl ve hâkimiyetlerini Sovyetler lehine feda edemediklerinden dolayı Rusya ile anlaşamamış olduklarını söylemek istiyorlar. Her halde bu sebebler ne olursa olsun Rusyanın müttefikler tarafını bırakarak diktatörlükler lehinde mevki alması garb demokrasilerini siyaset bakımından da netice itibariyle askerlik bakımından da zor bir vaziyete düşürdüğü muhakkaktır.

İspanya, Fransadaki halk cebhesi hükûmetinin kızıllar tarafını tutması ve Alamnya ile İtalyanın doğrudan doğruya komünistlik aleyhinde yardımda bulunmalarının tesiriyle mihver devletleri lehinde bir siyaset takib ediyor.

Umumi Harbde Fransız ve İngiliz yardımiyle dirilmiş olan Belçika bile açıktan açığa İngiliz ve Fransız siyaseti taraftarı değildi. Kısa bir harbi müteakib kral, Almanlar tarafına geçti. Her halde Avrupanın küçük devletleri üzerinde Alman diplomasisi gizli ve açık yollardan çok işlemişti. Küçük Baltık devletlerinden başlıyarak Finlândiya da dahil olduğu halde İsveç, Norveç, Danimarka, Hollanda ve Belçika, İngiliz ve Fransız siyasetleri için kaybedilmiş birer memleket sayılabilirlerdi. Bunlar arasında müttefiklerin siyasetine açıktan açığa muhalif olmıyanlar da onların lehinde ufak bir hareketten korkacak kadar Alman nüfuzu altında idiler. Lehistan, kendisini dirilten İngiliz ve Fransız siyasetinden bir aralık uzaklaşarak Almanyaya meyletti ve dalgalı bir hattı hareketle manevralar yaparak istiklâlini korumak seklini munasib görmüştü. Son zamanlara doğrudur ki artık şübhe götürmiyen Alman tehlikesi karşısında müttefiklere yanaşmak yolunu tuttu. Fakat bunda geç kalmış sayılabilirdi.

Macarlar esasen sulh muahedesinden şikâyetçi oldukları için kaybettikleri yerleri geri alabilmek ümidini İtalyan veya Alman yardımından bekliyorlardı. Balkan misakı yüzünden kımıldayamaz hale sokulan Bul-

Hüseyin Cahid YALÇIN

[Sonu 3 üncü sahifede]

Rumanyada mühim karışıklıklar bekleniyor

Rumen köylüsü ve askerleri Transilvanya hududlarından çekilmiyor

Rumen köylü partisi reisi Maniu yeni müdafaa tertibatı hazırlıyor

Bükreş, 3 (a.a.) — Bükreşte hafta sonunda yapılan tezahürlere devam olunmamıştır. Fakat Transilvanyadan gelen son haberler, Viyana hakem kararına karşı muhalefetin süratle ve tehlikeli bir tarzda fazlalaştığını göstermektedir. Bu haberlere göre, Transilvanyada doğmuş askerler, işgalleri altındaki

[Sonu 3 üncü sahifede]

Rumanya Çiftçi partisi Lideri Maniu

Bugünkü İngiliz ordusu

Londra, 3 (a.a.) — Reuterin askeri muharriri, harbin birinci yılının hâdiselerini gözden geçirerek diyor ki:

Seferin sıkıntılı safhalarına rağmen, bugün denilebilir ki İngiliz ordusu iki buçuk milyon erden mürekkebtir. Ve bu ordu mükemmel bir vaziyettedir. Geçen sene içinde karada askerî

[Sonu 3 üncü sahifede]

Amerika İngiltereye 50 destroyer verdi

Bütün Amerika menbaları harbe hazırlık yapıyorlar

Vaşington, 3 (a.a.) — Bugün, B. Roosevelt, Amerika birleşik devletleri ile İngiltere arasında bir anlaşma yapıldığını ve bu anlaşma mucibince, Amerika birleşik devletlerinin Atlantik Okyanusunun şimalinde ve cenubunda kâin İngiliz müstemlekeleridenki deniz ve hava üslerini kiralamış ve buna mukabil İngiltere ye hizmet müddetini doldurmuş elli

[Sonu 3 üncü sahifede]

Avrupada harb

HAMBURG LİMANI TAMAMEN TAHRİB EDİLDİ

Dün Londra üzerine yeniden şiddetli akınlar yapıldı

Londra, 3 (a.a.) — Hava ve anavatan emniyet nezaretlerinin tebliği:

Büyük miktarda düşman tay-

(Sonu 3 üncü sayfada)

Afrikada harb

İtalyanlar Kenyaya taarruza başladı

İngiliz tayyareleri Assab limanına şiddetli bir hava baskını yaptılar

Londra, 3 (a.a.) — Londrada bir askeri sözcü, İngiliz kıtalarının Bunadan çekilmelerinin sebeblerini anlatırken demiştir ki:

Buna da su ihtiyatı ancak pek az kişi için kâfi idi. Adedce faik kuvvetlerin tehdidi altında bulunan bu-

(Sonu 3 üncü sayfada)

Mahalle muhtarlıkları yine ihdas edilecek

Vekâlet şehrimizde tedkikat yaptırıyor

Dahiliye heyeti teftişiye reisi Haydar Berkişin ile mülkiye müfettişlerinden Halis Ergun şehrimize gelmişlerdir. Müfettişler, Dahiliye Vekâletinden aldıkları bir emir üzerine bundan bir müddet evvel muhtarlar yerine ikame olunan mahalle mümessillerinin vaziyetlerini tedkik edecekler ve bu hususda Vekâlete bir rapor verecekler-dir.

Öğrendiğimize göre mahalle mümessillerinin mahalle işlerinde pek muvaffak olamadığı tarzında yapılan bir çok şikâyetleri nazarı itibara alan Dahiliye Vekâleti buhusudaki kanun lâyihasında esaslı tadilât yapmak niyetindedir. Bu tadilâtın mahiyeti müfettişlerin raporları neticesinde tesbit olunacaktır. Mahalle mümessillerinin ilgası ve muhtarların yeniden ihyası mevzuu bahistir.

Vilâyetimizdeki lüzumlu inşaat yapılabilecek mi?

Koordinasyon heyetinden bu hususta müsaade istenildi

Koordinasyon heyetinin inşaatı men için verdiği karardan sonra şehrimizde inşalarına başlanan veya inşaları kararlaşmış bulunan bir çok zarurî ve esaslı yollar ve lüzumlu inşaat durdurulmuştu. Yeniden yaptırılmak üzere karar almak için belediye riyaseti tarafından belediye daimi encümenine yapılan bir çok teklifleri encümen, koordinasyon heyetinin bu kararına tâbi olarak reddetmekte idi.

Vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar bazı inşaatın zaruretini nazarı itibara alarak koordinasyon heyetine müracaat etmiştir. Vali bu müracaatla koordinasyon heyetinden, İstanbulun esaslı bulunan ve bu itibarla inşaları bir zaruret halini alan bazı inşaata müsaade edilmesini istemektedir.

Koordinasyon heyeti bu talebi muvafık bularak kabul ettiği takdirde, şehrimizde bir çok esaslı ve ana caddelerin ve halkın ihtiyacına cevab veren hastahane ve sairenin inşası kabil olacaktır.

Vali Dr. Lûtfi Kırdar

İstanbul mebuslarının Halkevlerindeki temasları

Vali mebuslara İstanbul imar plânı hakkında izahat verdi

İstanbul mebuslarından müteşekkil olan grup dün sabah saat 10 dan itibaren şehrin muhtelif semtlerindeki Halkevlerine mensub âzaların ihtiyaç ve dileklerini dinlemiştir. İlk toplantı saat 10 da Şişli Halkevinde yapılmıştır. Bu toplantı da mebuslara bildirilen dilekler bilhassa, sokaklarda dolaşan ve geceleri köprü altında yatan serseri çocukların vaziyeti, ve verem hastalarının tedavisi için verem hastahaneleri tesisi lüzumu etrafında toplanmakta idi. Mebuslar, şehrin en mühim bir derdi olan ve aynı zamanda geniş bir memleket işi olan bu mesele etrafında Ankarada temaslar yapacaklarını ve mevcud bütün imkânları temin edeceklerini vâdetmişlerdir.

Beyoğlu Halkevinde

Bunu müteakib mebuslardan müteşekkil olan grup Beyoğlu Halkevine gelmişlerdir. Beyoğlu Halkevindeki toplantıda vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, vali muavini Hüdai Karataban ve Ahmed, polis müdürü ve Beyoğlu kaymakamı hazır bulunmuştur.

Mebuslara, Beyoğlu Halkevinin

[Sonu 3 üncü sahifede]

Fırtınadan denizlerde birçok kazalar oldu

500 Tonluk büyük bir motör battı. Bir mavna içindekilerle beraber kayboldu

Evvelki gün yağmurla karışık olarak vukua gelen şimal fırtınasında denizde bazı kazalar olmuştur. Dün mıntaka liman reisliğine gelen haberlere göre 500 ton cesametinde Balkaya motörü fırtına yüzünden Karadenizde Şile civarında batmıştır. Motörün battığı yer oldukça sığlık olduğu için müretteb motörün direklerine tırmanarak geceyi o şekilde geçirmişlerdir. Gemi kurtarmasının Alemdar tahlisiyesi vak'a ma-

[Sonu 3 üncü sahifede]

Büyük fırtınada yağan yağmurlarda bazı sokaklar bu hali aldı..

İlk tren Bismilde

Bu münasebetle halk büyük tezahürat yaptı

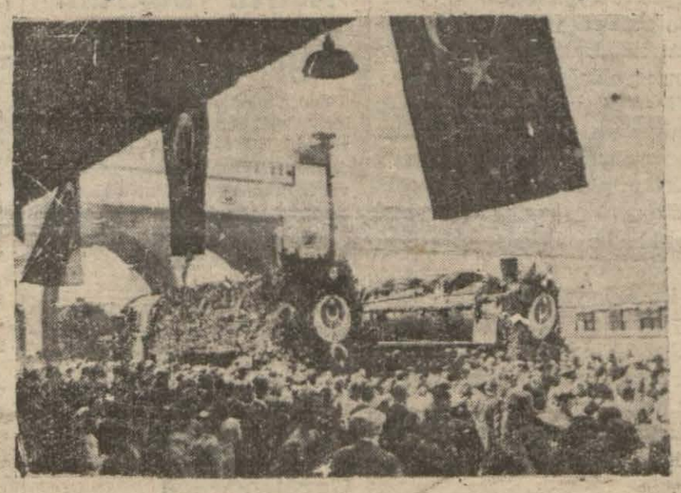

İlk tren halkın coşkun tezahüratiyle karşılanırken ...

Bismil, 3 (a.a.) — İlk trenin dün Bismil istasyonuna girişi münasebetile bir tören yapılmıştır. Bismil istasyonunun methalinde üzerinde başarılan işlerin önemini ifade eden dövizlerle süslü güzel bir tâk kurulmuştu. Bütün Bismil ve civarı, halkı, ilk trenin istasyona girişi töreninde hazır bulunmak üzere kesif bir yığın halinde istasyon ve civarını doldurmuştu.

Diyarbakır vilâyeti sivil ve askeri erkânı, bir çok memurlar da bu merasime iştirak eylemekte idiler. Milli renklerle süslenmiş olan ilk tren, yavaş, yavaş istasyona girerek tâkın önünde durduğu zaman bütün mektb talebeleri ve halk bir ağızdan İstiklâl Marşını söylemişler ve bunu takiben vali Feyzi Gürel, Bismil kaymakamı ve belediye reisi Rifat Akpınar ve inşaat kısmı adına da Galib Güler tarafından birer nutuk söylenmiştir.

Hatibler, bu nutuklarında yurdu demir ağlarla örmek yolunda Milli Şef İnönü tarafından takib edilen siyasetin tahakkuk ettirilen safhalarını ve bunların memleket müdafaası, memleket kalkınması bakımından değerlerini tebarüz ettirerek ve Milli Şefe karşı milletçe duyulan sonsuz sevgiye terceman olmuşlar ve

[Sonu 3 üncü sahifede]

Fransız müstemlekeleri Vichy hükûmetinden memnun değil

Fransız Fasının da General Gaul'e iltihakı muhtemel

George - Town, 3 (a.a.) — Fransız Antil adalarında, Martinikde ve Guaralupda karışıklıkların günden güne fazlalaştığını, bu memleketlerden gelmekte olan yolcular tarafından teyid edilmektedir.

Teslim olmanın aleyhinde tezahüratta bulunanlarla jandarma ve bahriye askerleri arasındaki müsademeler neticesiz kalmış olmakla beraber, yolcuların beyan ettiklerine nazaran, halkın umumi hissiyatı Vichy hükûmetinin aleyhinde bulunmaktadır.

(Sonu 3 üncü sayfada)

Maarifte nakil ve tayinler

Ankara, 3 (Hususi) — Siird Maarif Müdürü Zeki, Rize maarif müdürlüğüne, Antep tedrisat müfettişlerinden Raşit Siird maarif müdürlüğüne, İstanbul maarif müdür muavini Muvaffak Kayseri maarif müdürlüğüne, Samsun kız orta okulu müdürü Ali, Erzurum maarif müdürlüğüne tayin olunmuşlardır.

SABAHTAN SABAHA:

Kininsiz mi kaldık?

Anadolunun garbında haftalardanberi kininsizlikten kıvranan şehir ve köyler var. Kızılay kinin fiyatlarının arttığını ilân ediyor!

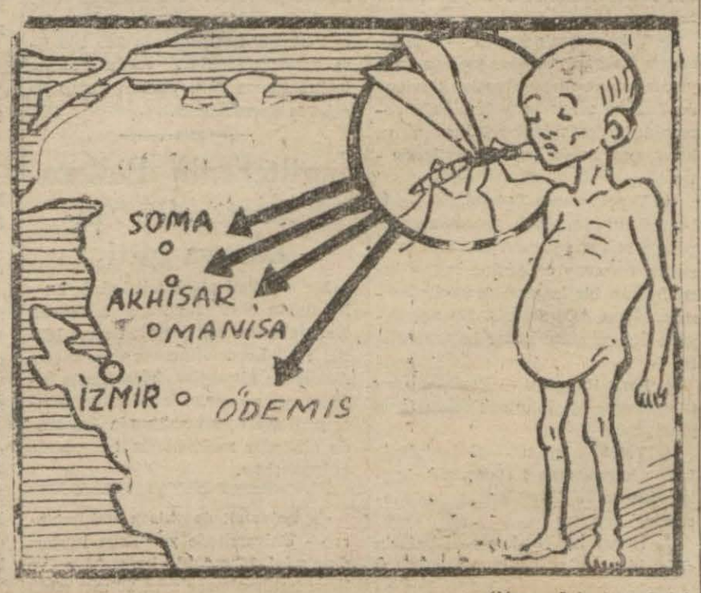

(Yazısı 2 inci sayfada)

Her Sabah

Ekonomimizi harbe uydurmalıyız

Bugün Avrupayı kaplamış olan harb dünyanın iktısadi sistemlerini kökünden bozmuş ve sarsmıştır. Münakale yollarının kapanması, bir memleketin bir gün zarfında işgal edilivermesi, para kıymetlerinin süratle değişmesi her türlü ticari mübadeleleri son derece sarsmakta ve zorlaştırmaktadır.

Diğer taraftan harbin çok uzun süreceği de anlaşılmaktadır. Yıldırım harbi yerini bir yıpratma harbine terketmiş gibidir. İngiliz mes'ul adamları gibi Alman mes'ul adamları da harbin uzun süreceğinden bahsetmeğe başlamışlardır.

Bu vaziyet karşısında bizim de ekonomimizi bugünkü harb şartlarına göre tanzim etmemiz lâzımdır. Mahsullerimize yeni mahreçler bulmak, ithalât eşyalarımızı kısmen olsun dahilde yapabilmenin şartlarını aramak ve bu gibi eşya stoklarını ihtiyatla sarfetmek, bu iş için de halk arasında propaganda yapmak mecburiyetindeyiz.

A. Cemaleddin Saraçoğlu

Günün Stratejik Meseleleri

Ingiliz Başvekiline göre Askerî vaziyet

Churchill

YAZAN :
Eski Ordu Kumandanlarından
Emekli General
Ali İhsan Sâbis

Mister Churchill 20 Ağustosta Avam Kamarasında harb vaziyeti hakkında yeni izahat vermişti. Bu izahata nazaran askerî vaziyetin şöyle olması lâzım geliyor:

1 — Geçen Cihan Harbinin ilk senesinde İngiliz zayiatı 365 bin kişi idi. Bu defa bir sene zarfında esir, yaralı, kayıblar ve sivil halkınkiler de dahil olmak üzere 92 bin kişiymiş. Geçen harbde verilen beş kurbana mukabil bu defa ancak bir kurban verilmiş; fakat neticeler çok müdhiştir. Fransa çökmüştür; İngiliz kuvvetleri anavatana çekilerek bunları müdafaaya ve Somali gibi bazı müstemlekelerini de tahliyeye mecbur kalmıştır.

Muharebelerin şiddeti zayiat ile ölçülür. Bu kaideye göre bu defaki harbde, geçen Cihan Harbine nazaran, İngiliz kuvvetlerinin muharebeleri dörtte bir nisbetinde hafif geçmiştir. Fransanın zayiat vermediği söylenmiş ise de Fransızların esir, yaralı, kayıb dahil olmak üzere bir buçuk milyonu mütecaviz zayiatı olduğu muhakkaktır. Sivil halkın zayiatı bu miktara dahil değildir. Fransaya, zayiat vermeden, muharebe etmeden mağlûbiyeti kabul etti demek günah olur.

2 — Bu defaki harbin cereyan tarzından başvekil memnundur. İngiliz dehasına ve kaynaklarına daha uygun imiş. Evet, harb sade deniz ve hava muharebeleriyle cereyan ettikçe bu telâkki doğrudur. Fakat işin böyle devam edeceğini kestirmek mümkün değildir. Başvekil böyle temenni edebilir. Bakalım vakıâlar böyle olacak mı?

3 — Düşman memleketlerinin ve bunların eline geçmiş olan yerlerin sıkı bir surette ablukasına şiddetle devam olunacağını ve hava muharebelerinin şiddetlerinin arttırılacağını, bir sene sonra, hiç bir hayal kuvvetinin tasavvur edemiyeceği derecede şiddetleneceğini söylemiş ve demiştir ki, bunlar yani deniz ablukası ve hava muharebeleri zaferi temin etmek için elimizde en seri değilse bile en emin vasıtalardır. Şu hale göre mister Churchill, Almanyayı deniz ablukası ve hava muharebeleriyle, velev uzun bir müddet zarfında olsun, mağlûb edeceği kanaatindedir. Harbiye nazırı (Mister Eden) ise bu kanaatte değildir. O, eski harbiye nazırı ile ayni fikirde olarak İngiliz ordusunun mütemadiyen takviyesini ve Avrupanın kara kıtasında, belki Alman arazisinde Alman ordulariyle muharebe ederek Almanların sulha mecbur edileceği fikrindedir. Bize kalırsa ne Almanya denizaltı ve tayyare hücumlariyle İngiltereyi sulha mecbur edebilir; ne de İngiltere sade deniz ablukası ve Almanyaya tayyare hücumlariyle Almanyayı sulha mecbur edebilir.

4 — Başvekil, düşmanın elindeki hava kuvvetlerinin İngiliz tayyarelerine nisbetle adedce henüz çok üstün olduklarını itiraf ediyor; fakat bugünkü tayyare imalâtının Alman imalâtının çok fevkinde olduğunu söylüyor; Almanların ne kadar yaptıklarını bilmediğimiz için bu babda bir hüküm vermek mümkün değildir. Amerikan istihsalâtına gelince, şimdiye kadar Amerikanın ancak 1900 tayyareyi İngiltere hesabına ikmal ve teslim ettikleri yazılmıştı. Bunların ne kadarının İngiltereye varmış olduğu malûm değildir.

5 — Başvekil, bugün İngiliz ordusunun iki milyon asker mevcudunda olduğunu, bunun dörtte üçünün yani bir buçuk milyonunun muntazam askerî teşekküller içinde çalıştığını söylemiştir.

Bir fırkayı gayri muhariblerivle ve ikmal kuvetleriyle beraraber 25 bin kişi farzetsek bu bir buçuk milyon askerin altmış fırkaya muadil olduğu zannolunabilir. Bu miktar askerle İngiltere adası müdafaa olunabilir.

6 — Mister Churchill, İngilterenin istilâsından bahsederek demiştir ki: (Haftalar geçtikçe İngiltereyi istilâ projesi daha büyük güçlüklerle karşılnamaktadır.) Fakat başvekil (İngiltereyi istilâ mümkün değildir) diye bir şey söylememiştir. Şu halde, İngiltere Alman istilâsını, hâlâ, endişe ile beklemektedir.

7 — Başvekil, Somali tahliyesini söyledikten sonra şarkta daha mühim askerî hareketlere pek yakında şahid olunacağını ilâve etmiştir. Şu halde bekliyelim ve hazır olalım.

Eski birinci ve altıncı ordu
Kumandanı emekli General
Ali İhsan Sâbis

KISA HABERLER

★ **Taksim - Harbiye** — Taksim - Harbiye arasındaki bulvarda bir müddettenberi devam eden kanalizasyon ve mecarî tamiratı nihayetlenmiştir. Bir kaç güne kadar caddenin asfaltlanmasına başlanacaktır.

★ **Taksim gazinosunda** — Valinin emrile Taksim gazinosu tarifelerinde yeniden tenzilât yapılmıştır. Gazinoda bundan sonra varyete olduğu zamanlarda da tabldot 100 kuruşa ve konsumasyon 40 kuruşa verilecektir.

★ **Tepebaşının Tanzimi** — Tepebaşının tanzim planı mucibince Tepebaşı bahçesinin ve Şehir tiyatrosunun tramvay caddesine bakan kısımlarının bir kaç metre geri alınması lâzım gelmektedir. Bu amelîyeye birkaç güne kadar başlanacaktır.

★ **Parti Kongresi** — Beşiktaş parti merkez ocağı kongresi dün akşam yapılmıştır.

★ **Talebe kaydı** — Üniversitede talebe kayıdlarına 1 ilkteşrinde başlanacak ve 30 ilkteşrinde neticelenecektir.

★ **İkmal İmtihanları** — Liselerin «Lise bitirme imtihanları» bugün orta mekteplerin eleme imtihanları ayın yedisinde başlıyacaktır.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	800 »

4 Eylûl 1940 ÇARŞAMBA
1 Şaban 1359
22 Rumî Ağustos 1356
Gün 248 Ay: 9 1940 — Hızır 122

Güneş	Öğle	İkindi	
10.51	5.35	9.14	Ezanî
6.30	13.13	16.52	Vasati
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.35	9.06	Ezanî
19.38	21.15	4.45	Vasati

Şehir ve Memleket Haberleri

Elektrik ve tramvay idaresinin getirteceği malzeme

Bu malzemenin İsviçreden ve Almanyadan idhali temin olundu

İstanbul Tramvay, Elektrik ve Tünel idarelerinin muhtaç olduğu malzemenin temini için bir müddettenberi yapılan teşebbüsler nihayet bir neticeye varmıştır. Hükûmet idarenin bu hususdaki ihtiyacını ehemmiyetle nazarı itibara alarak, bu mal zemenin bir kısmının İsviçreden satın alınmasını temin etmiştir. Hükûmet tarafından Tramvay, Elektrik ve Tünel idarelerine yapılan tebligata nazaran idarenin İsviçreden 500 bin liralık malzeme satın alması temin olunmuştur.. Bu malzeme daha çok elektrik işleri için lüzumlu görülen kablo, yeraltı tesisatı ve diğer mal zemeden ibaret olacaktır. Elektrik idaresi bu hususda müsaade almak için bir kaç güne kadar Daimî Encümene müracaat edecek ve İsviçre fabrikalarile imzalanan mukavelenamenin tasdikini istiyecektir.

Diğer taraftan ayni idare hükûmetin Almanya ile yaptığı yeni ticaret mukavelenamesinden istifade ederek tramvay malzemesi getirmek için teşebbüsler yapmıştı. Öğrendiğimize göre bu teşebbüsler son günlerde müsbet bir safhaya girmiştir. Hükûmet idareye Almanyadan 120 bin liralık tramvay malzemesi getirmesine müsaade edecektir. Yalnız bu malzeme tramvay idaresinin en esaslı ihtiyacı olan ray, kablodan ziyade bazı talî malzemeden ibaret olacaktır. Almanyadan ray ve kablo getirtebilmek imkânı maatteessüf bulunamamıştır.

Kahve buhranı gene başladı

Son günlerde şehrimizde yeniden bir kahve buhranı başlamıştır. Gümrüklerde altı aya yakın bir zamandanberi beklemekte olan 25.000 çuval kahvenin el'an fiyatı tesbit edilmemiş olduğundan bunların piyasaya çıkarılması daha epey bir zamana mü tevakkıftır. Ellerinde kahve bulunan bazı toptancılar mallarını saklıyarak perakendecilere satmamakta ve bu yüzden daha ziyade sıkıntı yaratmaktadırlar. Şehrimizdeki alâkadar makamlar vaziyeti Ticaret Vekâletine bildirmişlerdir.

BELEDİYEDE

Cezalandırılan müesseseler

Belediye teftişleri neticesinde halk dan fazla para aldıkları tesbit olunan Tepebaşındaki İzmir ve Anadolu içkili lokantaları 3 gün sed ve 25 lira para cezasile cezalandırılmasına karar verilmiştir. Ayrıca Harbiyedeki Belvü bahçesinin alafranga kısmına 20, alaturka kısmına 15 ve Küçük Çiftlik parkına 10 lira para cezası kesilmiştir.

MAARİFDE

Maarif Vekilinin tedkikleri

Şehrimizde bulunan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün sabah Maarif Müdürlüğüne gelerek tetkikat yapmıştır. Vekil daha bir kaç gün şehrimizde kalacaktır.

Rumanyaya kliring hesablarında alacaklı vaziyete geçtik

Rumanyaya gönderilen son tiftik ve yapak partilerinden sonra kliring hesablarında lehimize olarak bir fark husule gelmiştir. Rumenlerin bize verdikleri bütün emtia mukabili olarak kliring hesablarında 205 bin lira kadar alacakları verdir. Bizim teslimatımıza göre umumî hesab bu rakamı geçmektedir.

İngilterenin Balkan ticaret reisi Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunmakta olan İngiltere hükûmeti Balkanlar ve yakın şark ticaret birliği reisi Lord Glinconer dün akşam Ankaraya gitmiştir. Mumaileyh İngilterenin memleketimizden yapacağı yeni mübayaat hakkında Ankarada alâkadar makamlarla temaslarda bulunacaktır.

★ **Üniversitede Lisan İmtihanları** — Üniversitede yaz lisan kurları derslerini 16 eylûlde kesecekler ve lisan imtihanlarına ayın 26 ıncı günü başlanacaktır.

Silivri - İstanbul arasında esrar ticareti

Muhafaza memurları bu açık gözü Silivride yakaladılar

İstanbulla - Silivri arasında mekik dokuyarak esrar satıcılığı yapan Ali isminde biri muhafaza teşkilâtı memurları tarafından yakalanmıştır.

Bu şahıs İstanbulda bir membadan muntazaman tedarik ettiği külliyetli miktarda esrarı buradan Silivride bulunan kayınbabası Azizin evine nakletmekte ve gene İstanbulda bulduğu müşterileri buradan Silivriye götürerek her türlü tehlikeden uzak olarak orada kilo ile satmaktadır.

Alinin vaziyetinden ötedenberi şübhelenen muhafaza teşkilâtı memurları nihayet bundan bir kaç gün evvel buradan bulduğu müşterilerle Silivriye giden Aliyi otomobille takib etmişlerdir.

Aliyi, sivil olarak tesbit eden memurlar, kendisini Silivride bir kahvede müşterilere çanta ile esrarı teslim ederken yakalamışlardır. Çantada 2 kilo kadar esrar bulunmuştur.

Bundan başka kayınbabası Azizin evinde yapılan araştırmada da bir kaç kilo kadar esrar zuhur etmiştir. Suçlu emniyet müdürlüğüne teslim edilmiştir.

Kırk kilo da ipekli kumaş kaçırılır mı?

Evvelki akşam gelen Toros ekspresi yolcularından İbrahim isminde birinin vaziyetinden şüphelenen muhafaza teşkilâtı memurları bu şahsın üzerinde araştırma yapmışlardır. Araştırma neticesinde İbrahimin beline ve eşyaları arasına 40 kilo kaçak ipekli kumaş sakladığı hayretle görülmüştür. Bu kumaşlar müsadere edilmiş ve İbrahim beşinci ceza mahkemesine verilmiştir.

Çakmak taşiyle iştigal ediyormuş!

Muhafaza teşkilâtı memurları Mehmed isminde birinin evinde yaptıkları araştırma neticesinde 11.700 kaçak çakmak taşı bulmuşlardır. Haydar isminde birinin üzerinde de 20 gram eroin bulunmuştur.

Suçlular beşinci ceza mahkemesine verilmişlerdir.

POLİSDE

Eyübdeki hâdisenin muhakemesine başlandı

Bir müddet evvel Eyüpte Türkân adlı bir kızla birlikte gezerlerken Mehmed isminde bir şahsın sarhoş olarak tecavüzlerine uğrıyan Ali Osmanın bu sarhoşla kavga ettikleri sırada bıçakla yaralandığını ve kaçarken de arkasından tabanca ile ateş edilmiş olduğunu yazmıştık.

Dün bu muhakemenin duruşmasına başlanmış ve suçlu ehmed tabanca atmadığını; ancak cebinden düşerek patlamış olduğunu söylemiştir.

Muhakeme, gelmiyen şahidlerin celbi için bir başka güne bırakılmıştır.

Bıçaklı çocuk arkadaşını yaraladı

Beyazıdda Mekteb sokağı 1 sayıda oturan 13 yaşındaki Hasan oğlu Remzi; Horhor caddesinde Çıngıraklı bostan sokağında oturan 12 yaşındaki Mustafa ile oyun yüzünden kavga ederek Mustafa eline geçen bir bıçakla Remziyi bacağından yaralamıştır. Suçlu yakalanmış, yaralı hastahaneye kaldırılmıştır.

Karpit lâmbası patladı

Halıcıoğlunda Turşucu sokağında 68 numarada oturan amele İrfanın elindeki karpit lâmbası patlamış muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Yaralı Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Gözünden yaralamış

Beykozda Yalıköyünde oturan Seyfi ile ayni yerde oturan kahveci Hüseyin bir sebebden dolayı kavga etmişler Hüseyin Seyfiyi bıçakla gözünden yaralamıştır. Yaralı Nümune hastahanesine kaldırılmış ve suçlu Hüseyin yakalanmıştır.

Tramvay çarpması

Fatih - Beşiktaş hattına işliyen vatman İbrahimin idaresindeki 89 numaralı tramvay arabası Sirkeciden geçerken Uzunköprülü Yusufa çarparak başından ağırca yaralamıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmış, suçlu vatman yakalanmıştır.

Beşiktaşta karısını öldüren Yalovalı Ahmedin muhakemesi

Beşiktaşda Dikilitaşda bulunan karısını öldürmekle suçlu Yalovanın Kirazlı köyünden Ahmed Böceğin muhakemesine dün ikinci ağır cezada devam olundu.

Önce gayri meşru münasebetin mevcud olup olmadığı etrafında Yalova mahkemesinden istinabe ile ifadeleri alınması lüzumu bildirilen şahidlerin ifadeleri bu celsede okundu.

Hepsi böyle bir tevatürün sayi olduğunu söylüyorlar ve Ahmed Böceğin oğlu da annesini köy muhtarı Halid ile beraber bir arada ve çirkin bir vaziyette otlar arasında gördüğünü söylemiş bulunuyordu. Mahkeme şehadetlerine lüzum gördüğü bir kaç şahidin daha celbi için başka bir güne bırakıldı.

ADLİYEDE

Behramı vuran Mehmedin muhakemesi

Aksarayda Perihan adındaki kadını ayni zamanda sevmekte olan Behram ile Mehmedin bir kavga sonunda vuruştuklarını ve Mehmedin Behramı bıçakla ağır surette yaraladığını yazmıştık. Dün bu davanın muhakemesine ikinci ağır cezada devam olundu.

Gelmiyen şahidlerin celbi için muhakeme başka bir güne bırakıldı.

Üremiden ölen bir yolcu

Dün sabah Kadıköyünden vapura binen Gülhane hastahanesinde elektrikçi İhsan vapurda ani olarak hastalanmış ve köprüye çıktığı sırada fenalık gelerek sıhhî oto ile Gülhane hastahanesine kaldırılmış ve orada ölmüştür. Yapılan muayenesinde öremisi olduğu anlaşılarak defnine ruhsat verilmiştir.

Üniversite talebe birliği tesis olunuyor

Bunun için bir nizamname hazırlandı

İstanbul üniversitesine devam eden talebeler arasında teşkil olunması için 3 senedenberi hazırlıkları yapılan talebe birliğinin yeni tedris senesi başından itibaren faaliyete geçmesi için İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü esaslı hazırlıklar yapmağa başlamıştır. Kurulacak talebe birliği teşkilâtı için Üniversite Rektörlüğü gençlik teşkilâtının en çok tekemmül ettiği büyük Avrupa devletlerinin bu hususda nizamnamelerini nazarı itibara alarak yeni bir nizamname hazırlamıştır. Bu nizamname tetkik olunmak üzere yakında Maarif Vekâletine gönderilecektir. Talebe birliği için bir idare heyeti ve bir reis seçilecektir. İdare heyeti her fakültenin her sınıfından seçilecek ikişer azadan teşekkül edecektir. Bu heyeti idare arasından seçilecek, azalardan müteşekkil bir çok komiteler meydana getirilecektir.

Nüfus sayımı hazırlıkları

20 ilkteşrin 940 da yapılacak umumî tahrirî nüfus hazırlıkları şehrimizde tamamlanmak üzeredir. Sayım için yalnız şehrimizde 20 bine yakın memur kullanılacak ve bu mikdarda mıntaka ayrılacaktır. Ayrıca memurların kontrolleri için de mıntakalar teşkil olunacaktır.

Tahrirî nüfus hazırlıklarile meşgul olan komisyon limanda ve şimendiferlerde yapılacak tahriri nüfus için de hususi bir program hazırlamaktadır. Tahriri nüfus günü için teşkil olunacak imdadı sıhhi organizasyonu da tamamlanmak üzeredir.

Bankadan 100 lira çalan tevkif edildi

Uralkil adında bir şahıs bir bankanın veznesinde para saymakla meşgul bulunmasından bilistifade içeriye girerek 100 er liralık banknot destesinden bir tanesi çekerek yeleğine yerleştirirken veznedar tarafından cürmü meşhud halinde yakalanarak polise teslim edilmiştir. Tutulan bahit varakasile adliyeye teslim edilen Uralgil dün üçüncü sulh ceza hâkimliği tarafından tevkif kararı almıştır.

Kalb sektesinden öldü

Karaağaçta, deri fabrikasında amele Halıcıoğlu Abdüsselâm sokağında 11 numaralı evde oturan Kemaliyeli Mustafa dün 10.30 çalışmakta olduğu fabrika iskelesinde birdenbire düşerek derhal vefat etmiştir. Yapılan muayenesinde kalb sektesinden öldüğü anlaşılmıştır.

Acaba neden?

Nişanlısını 8 yerinden vuran genç 11 aya mahkûm oldu

Dün Sekizinci Asliye ceza mahkemesinde haksız bir tecavüz ve yaralama davasına bakılarak neticelendirildi. Suçlu mevkufen muhakemeye gelen henüz 23 yaşlarında genç, yakışıklı bir delikanlı idi. Davacı da ancak 17, 18 yaşlarında kadar güzel ve zarif bir genç kız.

Davanın cereyanına, şahidlerin ifadelerine, mevcud evrak ve raporların münderecatına göre bu iki genç; yekdiğeri ile nişanlı imişler. Hattâ Sadık ismindeki bu genç nişanlı dört ay kadar da nişanlısı Perihanın evinde yatıp kalkmış, son ra bir gece onu kendi bıçağile karnından ve kasığından sekiz tane yara açarak bırakıp kaçıyor.

Buna sebeb ne?.. Diyeceksiniz değil mi?... Tabii en evvel akla gelen şey kıskançlık oluyor. Ve suçlu Sadık da böyle iddia ediyor amma hakikat tamamile başka.

Nişanlısından yavaş yavaş şüphe eden ve bir ân evvel onu sağlama bağlamak sevdasına düşen bu delikanlı o gün evin kimsesizliğinden istifade ederek kızcağızı kendisine râmolmaya icbar etmiş, muvaffak olamayınca kızmış da bu işi ondan yapmış!..

Nitekim Perihan da böyle anlatıyordu:

«— Sadık ile yedi aydır nişanlı idik. Üç ay evvel de bizim eve gelip yerleşti. Son zamanlarda nedense beni amcam Ramazanadn kıskanmağa, bu yüzden bir takım tatsızlıklar çıkarmağa başladı. Biz de bunun önüne geçmek için bir ân evvel nikâhımızı yapmayı düşündük ona da bu fikrimizi söyledik.. kabul etti. Hattâ biz hazırlığımızı süratle yaparak hemen pazartesi günü olsun dedik de o olmazdan tâ perşembeye attı.

Sözü uzatmıyalım. Tam pazar günü idi. Nikâhımızdan beş gün evvel.. O akşam ceketinin yırtık astarını göstererek bana sitem etti.

— Dur dedim şu elimdeki salatayı yapayım da onu da dikerim, dedim. Fakat o kızdı ceketi büsbütün yırtmak istedi. Annem elinden aldı. Ona da kızdı, söylendi. Yemekten sonra annemle babam bir hasta komşuyu ziyarete gittiler. Sadık da biraz sonra dışarı çıktı. Fakat çabuk geldi. Gelir gelmez de bana:

— Sen teslim olacak mısın şimdi.. yoksa olmayacak mısın?..

Diye sordu. Galiba biraz da içmişti.

Ben ona:

— Nasıl olur Sadık!. Bir kaç gün sonra nikâhımız olacak. Madem öyle idi. Neden tâ perşembeye kadar uzattın.

Diye itiraz ettim. Fazla söz söylemeden ve söyletmeden bıçağını çekerek beni her yanımdan vurdu.

— Sen kızlığına mı güveniyorsun?.

Diye karnıma kasığıma sapladı bıçağını.

Genç kıza hâkim sordu:

— Peki davacı mısın?.

— Elbette davacıyım. Tam sekiz tane yara aldım. Hastahanelerde bir buçuk ay sürüklendim onun yüzünden.

Ve mahkeme suçlunun ifadesi ile şahidleri de dinleyip cürmü sabit görünce kararını verdi. 10 ay 26 gün mahbusiyet ve 1700 kuruş mahkeme harcı.

Bu acele ve kıskançlık kurbanı genç jandarma ile mahkemeden çıkıp giderken kızın akraba ve arkadaşları arkasından gözlerini kırpmadan bakışıyorlardı.

SABAHTAN SABAHA

Kininsiz mi kaldık?

Sıtma, asırlardanberi Anadolunun en büyük derdidir. Asırlarca, asırlardanberi Anadoluda bir çok medeniyetler sıtma yüzünden mahvolmuştur. Bu korkunç illete inleyerek, ağlayarak mukavemet eden yalnız Türk oldu.

Şimdiki Başvekilimiz, Sıhhiye Vekili iken sıtmaya en büyük ehemmiyeti vermiş, mücadeleyi teşkilâtlandırmış, en uzak köylere kadar sıtma ile boğuşmayı göze almıştır. Fakat bu bir taraftan kinin işi olduğu kadar hastalığın kökünü imha etmek de lâzımdı. Yani bataklıkları kurutmak.. Bu hususda sarfedilen emekleri ve elde edilen neticeleri, doktor Refik Saydama karşı hayranlığımızı şükranla yadetmek lâzımdır.

Ancak sıtmanın kökü henüz kurutulamamıştır. Çünkü henüz kurutulacak bataklıklar vardır. İzmire yakın mıntakalarda bu faaliyet bir taraftan devam ederken oradan acı haberler de aldık: Bir çok yerlerde kinin kalmamış, eczaneler de yok satmıya başlamışlar. "Kızılay,, sıtmanın bu yegâne ilâcını gönderemez olmuş. Hastalar kıvranmış; sıtmadan ölenler çoğalmıştır. Fuar münasebetiyle İzmire giden ve bütün havalisini dolaşan bir arkadaşımız bir köyde bir iki gün içinde beş altı kişinin sıtma yüzünden öldüğünü, eczanelerden boynunu bükerek hastası için kinin dilenen biçareler gördüğünü söylüyor ve bu bir iki köye değil, büyük bir mıntakaya şamil acıklı bir manzara halini almıştır. Sebeb?

Yollar kapanmış, kinin gelemez olmuştur. Basrada ise bir kaç ton kininin beklediği söylenmektedir.

Bir iki gündür gazetelerde Kızılayın kinin hakında bir ilânını görüyoruz. Kinin Kızılayın inhisarında olduğu için sıtmalılar ya devlet kininini ucuzca, yahud Kızılayın kininlerini eczanelerden alırlar. Şimdi Kızılay harb dolayısiyle fiyatların arttığını, fakat kinin mevcud olduğunu, ancak tafsilât istiyenlerin merkeze müracaatlarını ilân ediyor. İşte kırtasiyecilik...

Memleketin bir tarafı (belki bizim bilmediğimiz bir çok noktaları) kininsizlikten kıvranırken ilk iş, kinini depolara, eczanelere yetiştirmek değil midir? Yahud ilâna lüzum varsa, muhabereyi uzatmamak için hiç olmazsa üç beş kelime ile fiyatın ne kadar arttığını da haber vermek lâzım gelmez mi?

Behçet SAFA

Radyo Programı

4/9/1940 ÇARŞAMBA

7.30 Program ve memleket saat ayarı.
7.35 Müzik: Hafif müzik (Pl.)
8.00 Ajans haberleri.
8.10 Ev kadını - Yemek listesi.
8.20/8.30 Müzik: Plâklarla hafif musiki programının devamı.
12.30 Program, ve memleket saat ayarı
12.35 Müzik
12.50 Ajans haberleri
13.05 Müzik
13.20/14.00 Müzik: Radyo salon orkestrası
18.00 Program, ve memleket saat ayrı
18.05 Müzik Cazband (Pl.)
18.40 Müzik
Müzik:
19.15 Konuşma (Dış politika hâdiseleri.)
19.30 Müzik: Fasıl heyeti.
19.45 Memleket saat ayarı, ve ajans haberleri.
20.00 Müzik: Fasıl heyeti programının devamı.
20.15 Konuşma.
20.30 Müzik.
Çalanlar: Ulvi Cemal Erkin ve Mesud Cemil.
20.50 Müzik: Geçit konseri.
21.15 Müzik: Eğlenceli müzik (Pl.)
21.30 Radyo gazetesi.
21.50 Müzik: Riyaseticümhur bandosu (Şef: İhsan Künçer)
22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut Borsası (Fiyat.)
22.45 Müzik: Dans müziği (Pl.)
23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

No. 142 Yazan: Sami KARAYEL

KEL ALİÇONUN SON GÜREŞLERİ

Aliço, artık hasmını kıvamına getirmiş addediyordu. Hücumlarını şiddetlendirdi. Fakat, Katrancı öyle kolay kolay hızdan kesilecek gibi değildi.

Güreşin dördüncü saati oldu geçti. İki pehlivan birbirlerini bir kaç kere alta aldılar. Aliço, Güreşin dördüncü saatten sonra bütün şiddetiyle hasmının üzerine çullanmıştı. Katrancıyı yormak ve dağıtmak istiyordu. Lâkin çok sallı, ve sağlam olan Katrancıyı dağıtmak mümkün değildi.

Nitekim Aliço, Katrancıyı bir türlü bozamadı. Bir kaç kere hasmını altına aldı. Sarma, külünte, ters kepçe, paça kasnak ilh.. ne oyunlar varsa tatbik etti. Fakat mağlûb edemedi. Katrancı her defasında oyunlardan sıyrıldı ve altından kalktı.

Akşam olmağa başlamıştı . İki pehlivanın birbirlerini mağlûb edemiyeceği anlaşılıyordu .

Koca Yusuf da hasmiyle boğuşup duruyordu. Bunlar da birbirlerini mağlûb edemiyeceklerdi.

Yani anlayacağınız güreş tatsız bir manzara arzetmeğe başlamıştı.

Sular kararacağı sıralarda vali paşa, Cazgırı çağırdı.

İhtiyar Cazgır, paşanın huzuruna geldi. Paşa soruyordu:

— Usta, ne yapacağız?

— Ne emrederseniz öyle yaparız paşam!..

— Artık bunlar, biribrlerini mağlûb edemiyeceğe benziyorlar.

— Belli olmaz paşam!.

— Bundan sonra ne olabilir?

— Güreştir bu paşam.. Belli olmaz..

— Kendilerine söyle yarım saate kadar yenişemezlerse berabere ayıracağız. Sonra lâf istemem, dedi.

Cazgır, paşanın yanından ayrıldı. Meydana gelerek davul zurnaları susturdu.

Pehlivanlar, davul zurnalar susduğu halde boğuşuyorlardı. Cazgır evvelâ Koca Yusufla, Adalının yanına geldi. İkisinin arasına girerek:

— Pehlivanlar biraz durun! dedi.

Adalı ve Koca Yusuf güreşi bırakmışlar, Cazgırın söyliyeceklerini dinliyorlradı.

Cazgır pehlivanlara hitaben:

— Pehlivanlar, yarım saate kadar yenişemezseniz berabere ayıracağız.. dedi.

Bunu işiden Adalı Halil, sert bir lisanla:

— Abe, emirle mi güreşeceğiz be?

Diye söylendi. Yusufun hiç sesi çıkmıyordu. Cevab bile vermişti.

Cazgır, tabiî bir lisanla:

— Paşa, böyle emrediyor. Akşam oldu, dedi.

Adalı Halil mukabele etti:

— Ben, paşa maşa tanımam.. dedi..

Cazgır, tekrar tekrar:

— Paşanın emri böyledir. Yarım saat size izin, yenişemezseniz ayıracağız, dedi.

Cazgır, sözlerini bitirdikten sonra ayrıldı. Ve, Katrancı ile Aliçonun yanına geldi. Onları da ayırdıktan sonra, Aliçoya hitaben:

— Usta.. Paşa, yarım saat zarfında galib, mağlûb belli olmalıdır, diyor. Olmazsa güreşi berabere ayıracağız..

Deyince, Aliçonun beyni atmı. Zaten Katrancı hâkim olamıyorum diye sinir içinde idi. Cazgıra bağırarak:

— Oldu ihtiyar.. Aç başı .. dedi.

Katrancı da, ihtiyarı göğsünden iterek:

— Evine gitmek isteyenler gitsin.. Biz güreşiriz, dedi.

Pehlivanlar, tekrar kapıştılar. Fakat, her ne de olsa Cazgırın sözleri pehlivanlara tesir etmişti. Güreşlerini hızlandırdılar .. Birbirlerine şiddetli hücumlar yapıyorladı. Yarım saat içinde galib gelmeğe çalışıyorlardı.

Fakat, güreşler o derece denk leşmişti ki, iki tarafın birbirlerini mağlûb etmesi imkân harici̇nde idi.

Koca Yusuf, Adalı Halil, birbirlerini boğarak tırpanlayarak şişirmişlerdi.

Adalı Halilin, Koca Yusufun ensesi tırmık yarası içinde idi.

Katrancı ve Aliço yorulmamıştı. Fakat, birbirlerini mağlûb edemiyorlardı. İki tarafın da güreşi denkleşmişti.

Yarım saat oldu. Paşa, Cazgırın güreşi berabere ayırmasını bekliyordu.

Fakat, Cazgır olduğu yerde oturuyordu. Aliço ile Adalı Halil, ve Katrancıya söz geçirmek mümkün değildi. Belki üste de dayak yerdi.

Paşa, Cazgırın güreşi ayırmadığını görünce yaverile çağırttı, ve:

— Usta, neden güreşi ayırmıyorsun?

— Paşam, istemiyorlar ayrılmasını..

— Eh.. altı saattir güreşiyorlar. Akşam oldu. Geceyi burada mı yapacağız?.

— Biz güreşiriz diyorlar.

— Karanlıkta güreş olur mu?

— ....

— Haydi git, güreşi ayır.. Yoksa zaptiye marifetiyle ayırtırım. dedi.

Paşanın verdiği emir kat'î idi. Cazgır, meydana yürüdü. Davul zurnaları susturdu..

— Pehlivanlar, pehlivanlar güreşi bırakınız!

(Arkası var)

Fırtınadan denizde birçok kaza oldu

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

halline gitmiş, fakat motörü kurtaramamıştır. Mürettebat Alemdar gemisiyle İstanbula gelmişlerdir.

Pendik vapurunun geçirdiği macera

Diğer taraftan fırtına gecesi Yalova seferini yapmak üzere limanımızdan hareket eden Pendik vapuru Ada açıklarında büyük fırtınaya tutularak batmak tehlikesi geçirmiştir. Geminin yan tarafındaki demir çember ve tahtalar şiddetli dalgaların tesirile kırılmıştır. Vapur bir an bucalamış ve yolcular arasında büyük bir heyecan başgöstermiştir. Geminin süvarisi vapuru güçlükle Heybeliadaya getirmeğe muvaffak olmuştur.

Vapur geceyi Heybeliadada geçirmiş ve dün sabahleyin İstanbula gelmiştir. Yolcular da geceyi vapurda geçirdikten sonra bu sabah İstanbula gelmişlerdir. Pendik vapuru Galata rıhtımında tamir edilmeğe başlanmıştır.

Karadeniz postalarında da bazı rötarlar olmuştur. Dün Bartından gelmesi icab eden Mersin vapuru Ereğli limanında havanın düzelmesini beklediğinden bugün gelebilecektir.

Bir mavna ve bir tayfa kayıb

Fırtınanın şiddetlendiği bir sırada bir romorköre bağlı olarak Haydarpaşadan köprüye gelmekte olan bir mavnanın halatı kopmuş ve sular mavnayı sür'atle uzaklaştırmıştır. Dün bütün gün yapılan araştırmalara rağmen suların sürüklediği bu mavnadan haber alınamamıştır. Mavna buğday yüklüdür. İçinde de Mehmed isminde bir gemici bulunmaktadır. Mavnanın suların tesiriyle batarak Mehmedin de boğulduğu tahmin edilmektedir.

İlk tren Bismilde

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Ebedi Şef Atatürkün aziz hatırasını hürmetle yâdeylemişlerdir.

Nutuktan sonra vali, tâkın kordelâsını kesmiş ve ilk tren sürekli alkışlar arasında istasyona girmiştir. Merasimden sonra hükûmet konağın da misafirler şerefine büyük bir ziyafet ve akşam üzeri de inşaat kısmı tarafından bir çay ziyafeti verilmiştir.

Siyaset bakımından İngiltere

[Başmakaleden devam]

garistan sulh muahedenamelerinin yırtılması siyasetini takib eden Almanyanın muvaffakıyetinde kendisi için bir ümid görüyordu. Diğer Balkan devletleri daha ziyade müttefiklere mütemayil bir vaziyette siyasî cereyanı takib ederken Avusturyanın ilhakı Südetlerin zaptı meselelerinde ve daha evvel Habeşistan meselesinde İngilterenin zâfına hamlolunabilecek yumuşak hareketlerini görerek tereddüde düşüyorlardı. Çekoslovakyanın zabtı, Arnavutluğun imhası ise pek tabiî olarak Balkan devletlerinde şiddetli bir ihtiraz ve endişe uyandırdı. Mihver tehlikesi kapıya dayanmıştı. Müttefiklerin yardımı ise biraz şübheli ve tesirsiz görünüyordu.

Bütün Avrupayı, İngiltere ve Fransadan uzaklaştırmakta, Habeşistan, Avusturyanın ilhakı ve Südetlerin zaptı hâdiselerinde göze çarpan gevşekliklerinin ve bu gevşekliğin verdiği kuvvetsizlik intibaının ne derecede kadar tesiri vardır? Müttefiklerin Lehistana yardım için tayyare kuvvetleri bile yollayamamaları bu babda ne kadar rol oynamıştır? Her halde bu cihet düşünülmeğe değer bir meseledir. Çünkü İngiltereden ve Fransadan uzaklaşan Avrupa, müttefikler tarafından vuku bulacak bir tecavüz korkusiyle yahud müttefiklerin ideolojilerinden nefret hissiyle mihver devletlerine meyletmiyorlardı. Bilâkis İngiltere ve Fransadan emin ve memnun idiler. Fakat Almanyadan korkuyorlardı. Ve İngiltere ile Fransanın Almanyaya karşı bir şey yapamıyacaklarını zannediyorlardı.

Bunun içindir ki müttefikler tarafını iltizam etmek hususunda kendilerinde cesaret bulamıyorlardı.

Avrupa haricinde Uzakşarkta Japonya İngiltereye açıktan açığa muhalif bir siyaset takib etmeğe başlamıştı. Geçen harbdeki müttefik, bugünkü harbde harb ilân etmiş bir düşman değilse de bunu yapmak için daha iyi bir fırsat bekliyen ve ancak Amerika korkusiyle işi pek azıtmıyan hakikî bir düşmandır.

Amerika bile müttefiklere karşı çok hesablı, çok ihtiyatlı acayib bir dost vaziyeti almıştır.

Bütün Avrupada daha ilk dakikadan itibaren müttefikler lehinde açıktan açığa dost ve taraftar bir politika takib eden tek bir devlet varsa o da Türkiyedir.

Pek çok entrikaya, matbuat tazyikine ve tehdidine, türlü türlü zorluklara rağmen Türkiye hiç bir zaman yolundan ve sözünden şaşmadı. Hissiyatını değiştirmedi. Ve itimadına halel getirmedi.

İngiliz milleti bugün bütün dünyaya göz gezdirdiği zaman ayaktaki devletler arasında kendisine dürüst, samimî ve sadık dost ve müttefik olarak yalnız Türkiyeyi görebilir.

Çünkü siyasî realiteyi derhal ve en iyi anlayan Türk diplomasisi olmuştur. Belki başka memleketler de hakikati idrak etmişlerdi. Fakat Türkler kadar cesaret ve metin bir karakter eseri gösteremediler. Tereddüde düştüler, zayıf ve korkak davrandılar. Propagandalara ve yalancı vâdlara aldandılar ve korktukları âkibetlere uğradılar.

Müttefiklerin bu yalnızlığı kendilerinin kuvvetsiz zannedilmelerinden ileri gelmiş olduğu için Alman taarruzu Manş kıyılarında durunca ve İngilterenin hududsuz menabi ve imkânları göze çarpınca siyaset sahasında başka bir rüzgâr esmeğe başladığı şimdiden hissediliyor. İngiltere için iyi günler muhakkak ki gene gelecektir. Ve bunlarla beraber İngiltereye gene bir çok dostlar avdet edeceklerdir. Fakat Türk, iyi ve fena günlerinde de hep İngiliz dostu olarak kalacaktır.

Hüseyin Cahid YALÇIN

SON HABERLER

Avrupada harb

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

yaresi, bu sabah İngilterenin cenubu şarkî sahilini geçmiştir.

Şimdiye kadar elde edilen ilk malûmata göre, Kent ve Essex eyaletleri mıntakalarına az miktarda bomba düşmüştür. Az hasar olduğu sanılmaktadır. Bir kaç ölü ve yaralı vardır.

Dünkü muharebeler hakkındaki kat'î raporlar, yirmi tayyare kayıbımız olduğunu göstermektedir. Pilotlardan onu sağ ve salimdir.

Londrada alarm

Londra, 3 (a.a.) — Londra mıntakasında bugün verilen alarm, 72 dakika sürmüş ve Greenvich saati ile saat 15,10 da nihayete ermiştir.

Dün düşürülen tayyareler

Londra, 3 (a.a.) — Hava nezaretinin tebliği:

Bugün 23 düşman tayyaresi düşürülmüş olduğu sabit olmuştur. 15 tayyaremiz kayıptır. Bu tayyarelerden sekizinin pilotları sağ ve salimdir.

Maltaya hücum teşebbüsü

Malta, 3 (a.a.) — Dün öğleye doğru büyük bir düşman tayyare teşekkülü Maltaya doğru yaklaşmış ve sahili aşmadan geri dönmeğe mecbur kalmıştır. Daha sonra bir düşman tayyaresi adaya yaklaşmağa teşebbüs etmişse de adanın üzerine varmadan geri dönmüştür.

Hamburg harab

Bükreş, 3 (a.a.) — Reuter: Almanyadan Köstenceye gelen yolcular, Hamburg limanının her bakımdan tahrib edilmiş olduğunu ve Berlin civarındaki bölgelere büyük hasarlar yapılmış bulunduğunu söylemektedirler.

İstanbul mebuslarının halkevlerindeki temasları

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

ve bu mıntaka halkının dilekleri Halkevi müdürü Ekrem Tur tarafından izah edilmiştir. Ekrem Tur, Halkevinin bir çok ihtiyaçları olduğunu tebarüz ettirmiş, fakat bugünkü dünya buhranı karşısında hükûmetten bu hususda talebler de bulunmanın doğru olmadığını bu ihtiyaçlar da Halkevi âzalarının fedakârlıklariyle temin olunacağını izah etmiştir.

Bunu müteakib Ekrem Tur Halkevi idare heyetinin bir toplantısında verdiği bir kararı okumuştur. Hazır bulunan tarafından şiddetle alkışlanan bu karar şudur:

"Sayın mebuslarımıza,

Memleket ve milletin mukadderatı hakkında verecekleri yüksek kararın fikrimizde, kanımızda ve vicdanımızda makes bulacağı ve memleket müdafaasının icab ettirdiği bütün fedakârlıkları hayatımız bahasına ifaya heyecanla hazır olduğumuzu teyiden arzederiz. „

Bunu müteakib mebuslardan müteşekkil grup Beyoğlu Halkevi yemek kursu âzaları tarafından yapılan yemeklerle bir öğle yemeği yemeğe davet olunmuşlardır.

Yemeği müteakib vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar mebusları Taksim gazinosunun hususî bir salonunda teşhir olunan şehrin imarına aid istatistik ve plânları görmeğe davet etmiştir. Bu salonda mebuslara bizzat vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar tarafından izahat verilmiştir.

Mebuslar bunu müteakib Şehremini Halkevine giderek ora halkının dileklerini dinlemişlerdir.

Amerika İngiltereye 50 destroyer verdi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

torpido muhribi vermekte bulunmuş olduğunu kongreye bildirmiştir.

B. Rooseveltin verdiği tafsilâta göre, Amerika birleşik devletlerinin elde ettiği üsler, Terre - Newsde Bermudes adalarında, Bahamada Jamaikde, Sainte - Luciede, Trinitede Antigyada ve İngiliz güyanındadır.

Terre - Newede ve Bermudes adalarındaki üsler hediye olarak verilmiş ve memnuniyetle karşılanmıştır.

Diğer üsler, hizmet müddetini doldurmuş elli torpido muhribine mukabil elde edilmiştir.

Rooseveltin sözleri

Vaşington, 3 (a.a.) — Ayan meclisi bugün toplanı halinde bulunmadığı için, B. Roosevelt, İngiliz - Amerikan anlaşması hakkındaki mesajını, mecburî askerî hizmet kanunu projesini müzakere etmekte olan mebusan meclisine göndermiştir.

Reisicümhur bildirmiştir ki:

Bu anlaşma, İngilterenin VŞaşington büyük elçisi Lord Lottihian ile Amerika hariciye nazırı B. Cordel Hull arasında, 2 eylûlde teati edilen son notalarla yapılmıştır.

Bu anlaşmanın bizim sulh halinde bulunmamız ile hiç bir suretle imtizaç etmez bir tarafı yoktur.

Amerikada harb hazırlıkları

Vaşington, 3 (a.a.) — Amerikan millî müdafaa komisyonu «Endüstriel hazırlık programında pek büyük bir faaliyet mevcud» olduğuna dair bir beyanname neşretmiştir. Beyannamede şunlar mevcud bulunmaktadır:

Yeni fabrikalar inşa edilmekte ve endüstride amele alınmaları süratle fazlalaşmaktadır. Tayyare imalâtı 1940 sonuna kadar yüzde elli çoğalacaktır. Ordu ve donanmanın taleblerini koordone etmek ve karışıklıklara meydan vermiyerek istihsalâtı süratlendirmek üzere, şimdiden tedbirler almaktadır. Millî müdafaa bakımından hayati kıymetleri olan iptidai maddelerin stoklarından büyük artmalar vücude getirilmektedir. 180 bin ton olan kauçuk ihtiyat stokları nı 416.000 tona iblâğ etmek için tedbirler ittihaz edilmiştir. Askeri bakımdan kıymetleri olan sair maddeler memlekete getirilmekte ve ahvali fevkalâde zuhurunda memleketin bunlardan mahrum kalmasına meydan verilmemektedir.

İngiliz tayyarelerinin mukabil hücumları

Londra, 3 (a.a.) — Hava nezaretinin tebliği:

Dün gece İngiliz bombardıman tayyareleri, Almanya ve İtalya hedeflere yeniden hücum etmişlerdir. Kölnun şimali şarkısında Schlebuchde dinamit fabrikaları ve Cenovada mühim Sanpierde Arana demir yolu iltisak noktası kuvvetli bombardımana tâbi tutulmuştur.

Başka tayyareler, Cenovada elektrik fabrikasına, Frankfurta ve Ludvigshavende petrol tesisatına, Stutgradda Buji fabrikasına evvelki gece olduğu gibi dün gece de hücum etmişlerdir. Ayni zamanda Köln civarında infilâk maddeleri fabrikaları, Dortmındesn kanalı Lorien Fransız limanı ve Grez - Nez burnunda top mevzileri de hücumlara tâbi tutulmuştur.

Bugünkü İngiliz ordusu

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

mağlûbiyet, büyük bir nisbette, 1939 senesine kadar İngilterenin bir kıta ordusu teşkil etmek lüzumunu hissetmemesinden mün bais bulunmaktadır. Hollanda ve Belçikanın işgalini ve Maginot hattının Meuse üzerinde yarılmasını takib eden hâdiseler, İngiliz ordusunun rolü hakkında tamamiyle yeni bir veçhe alınması neticesini vermiştir.

Vaziyetin âcil ihtiyaçları, seri surette, yeni insanlar ve yeni usuller doğurmuştur. Ve bugün, İngiliz sefer kuvveti, kalite bakımından mühiş inkişaflar kaydetmiştir. Karada seferin müstakbel inkişafı evvelden tahmin edilemez. Fakat muhakkak olan bir şey varsa o da şudur ki, İngiliz ordusu, kendi hatası neticesi olmamakla beraber pek ümidbahş bir başlayış yapmamış olmasına rağmen, mühim, belki de kat'î bir rol de oynıyabilir.

Köylüye toprak tevziine başlanıyor

Ankara, 3 (Hususî) — Muhtaç köylülere toprak tevzii için maliyece icab eden hazırlıklar yapılmıştır.

Bunun için yakında komisyonlar kurulacaktır.

Afrikada harb

(Başı 1 inci sayfada)

radaki küçük garnizonun, kendisine müzaheret edecek kıtalardan ayrı kalması ihtimali vardı. Zira düşmanın bu mevzi yanlardan çevrilmesi pek kolay olabilirdi.

İtalyanlar Kenyaya hücum ettiler

Londra, 3 (a.a.) — Reuter:

Londrada resmen teyid edildiğine göre, İngiliz kıtaları, Kenya hududu civarında bulunan ve İtalyanlar tarafından dün alındığı söylenen buna karakol mevkiinin cenubuna çekilmişlerdir.

Assab limanına hücum

Kahire, 3 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri kumandanlığından tebliğ ediliyor:

Dün İngiliz hava kuvvetleri tarafından Assab limanına, limanda bulunan gemi ve civar antrepolarına karşı bir akın silsilesi yapılmıştır. Tayyarelerimiz Assab'a bütün gün dalga silsilesi halinde hücum etmişlerdir. Bir büyük dalgakıran üzerinde iki tam isabetle bir küçük dalgakıran üzerinde bir tam isabet kaydedilmiştir. Dalgakıranın baş tarafında bulunan bina ve antrepolar üzerine müteaddid bombalarla tam isabetler olmuştur. Bir benzin yangını çıkarılmış ve iki saat devam etmiştir. Şiddetli bir infilâktan sonra diğer bir benzin yangını çıkmış ve müteakıb bombardıman filotillâsı büyük yangını kırk kilometrelik bir mesafeden görmüştür. Askeri kışlalar üzerinde de tam isabetler kaydedilmiştir .Düşman şiddetli bir ateş açmışsa da bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

İtalyan şarkî Afrikasiyle Somali üzerinde müteaddid keşif uçuşları yapılmıştır. Mürettebatı Fransız olan bir deniz tayyaresi garbî Akdeniz üzerinde bir keşif uçuşu yapmış ve kıymetli malûmat elde edilmiştir.

Rumanyada mühim mühim karışıklıklar bekleniyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mevzileri tahliyeden imtina etmektedirler. Binlerce köylü, Macar hududunda Rumen istihkâmlarında çalışmak üzere gönüllü gitmek istemektedirler. Silâh ve mühimmat almağa muvaffak olamıyanlar, ellerine oraklarını ve kazma küreklerini alarak mukavemete hazırlanmaktadırlar.

Transilvanyanın merkezi Cluja varmış olan Maniu, kendisinin ve terkedilen araziden gelen iş arkadaşlarının, yeniden Macar tahakkümü altına girmek üzere olan 1.300.000 Rumenin mukavemetini organize etmek üzere Clujda ve diğer siyasî ve kültürel merkez şehirlerinde birleşeceklerini söylemiştir.

Rumen Başvekilinin beyannamesi

Bükreş, 3 (a.a.) — Rador ajansı bildiriyor:

Başvekil Gigurtu, Transilvanyanın terkini protesto eden ve memleketin hududlarını müdafaa azimlerini izhar eden Rumenlere hitaben, bunları sükûna, makuliyete, vakara ve çalışmağa davet eden bir beyannameyi neşretmiştir.

Başvekil Gigurtu, bu beyannamesinde ezcümle diyor ki:

Mihver devletleri, anlayamadığımız sebebler dolayısiyle yabancı hükmü altına girmek mecburiyetinde kalan Rumen milletinin hürriyetlerini, garanti etmektedirler. İztırabımız ne kadar büyük olursa olsun, belki güzel olabilecek fakat bütün memleketin çökmesi ile neticelenebilecek bir jest için, Rumen devletinin mevcudiyetini riske edemeyiz. Hudutlarımız hakkında verilen garanti sayesinde, yeni bir esere, Rumanyanın kalkınmasına başlıyabiliriz.

Başvekil, Gigurtu, beyannamesinin nihayetinde, Rumenlerden hükûmete itimad etmelerini taleb eylemektedir.

Rumen nazırlar meclisi

Bükreş, 3 (a.a.) — D.N.B.: Rumen nazırlar heyeti, dün akşam, Başvekil Gigurtu riyasetinde toplanmıştır.

Bu toplantı hakkında neşredilen resmî tebliğe göre, hariciye nazırı Manoilescu, Viyana konferansı hakkında mufassal izahat vermiş ve bunu müteakib nazırlar heyeti, Macaristana dönen bölgelerin tahliyesi ile alâkadar alınacak muhtelif idarî tedbirleri görüşmüştür.

ŞİMDİLİK BUKADAR

Harbin bir faydası

Bugünkü harbin bütün muazzam zararlarına rağmen bazı nadir faydaları da yok değildir. Bu faydalardan biri, memlekette dahili turizmin inkişafıdır. Nitekim gerek İzmir Fuarına, gerekse Bursaya giden turistlerin sayısı pek yüksekmiş. İzmire gitmek için vapurda yer bulmak bir mesele olduğu gibi Bursa kaplıca otellerinde boş yatak bulmanın da imkânı yokmuş. Bu derece rağbet şimdiye kadar hiç vaki olmamış.

Şübhe yok ki bunun yegâne sebebi Avrupa harbidir. Çünkü bir çok zenginlerimiz yazlarını Avrupa sayfiyelerinde geçirmek hastalığına müptelâdırlar. Bu sene harbin bütün Avrupaya yayılması, bunlara Vichy, Karlsbad, Bizert, Nis gibi yerlere gitmeğe imkân bırakmamıştır. Bugün Vichydo Fransanın ihtiyar marşalı maden suyu ile beyhude yere dinçleşmeğe çalışmakta, Karlsbadda Alman askerleri talim görmekte, Bizertde İngiltereye ateş eden uzun menzilli Alman topları yerleştirilmiş bulunmakta ve Nisde İtalyan tayyareleri bomba atma talimi yapmaktadırlar. Bu vaziyet karşısında buralara gidip avuç dolusu para sarfedemeyen zenginlerimiz mecburen memleket dahilinde istirahat yerlerine gitmişlerdir.

Belki buralarda istedikleri tam konforu bulamamışlar, fakat muhakkak ki sıhhat itibariyle daha fazla istifade etmişler ve paralar da memlekette kalmıştır.

Her cihetçe çok zengin ve çok güzel olan yurdumuz, turizm bakımından da fevkalâdeliklere maliktir. Karadeniz sahili, bilhassa Giresun ve yaylaları, Bolu ve Gerede İsviçreden, Mersin, Adana ve Antalya tarafları Nisden, Bursa, Bolu, Erzurum kaplıcaları Vichy ve Karlsbaddan daha güzel ve iyidir.

Buralar iyi propaganda edilse, güzel oteller yapılsa, bu mevkiler kolaylıkla hattâ beynelmilel kıymetler alırlar. Hele dünyanın bu karışık ve Türkiyeden başka âsude yer kalmıyan devrinde pek çabuk rağbet görürler.

MURAD SERTOĞLU

Fransız müstemlekeleri Vichy hükûmetinden memnun değil

(Başı 1 inci sayfada)

Madrid, 3 (a.a.) — Reuter ajansından:

Gazetelerin Tuncadan almış oldukları haberlere göre Fransa hattı üstüva Afrikasında zuhur eden isyan neticesinde Fransız Fasında da bir takım kıyamlar vukua gelmiştir.

Fransız Fasında bir çok zabitler, açıkça Gaulle'ün tarafları olduklarını söylemişlerdir.

Manifatura fiyatları yeniden gözden geçiriliyor

Fiyat tesbit ve mürakabe komisyonu dün mıntaka ticaret müdürlüğünde toplanarak manifatura fiyatlarını yeniden tetkik etmiştir. Komisyon satış fiyatlarının tesbit edilmesi icab eden daha bir çok maddelet bulunduğu için toplantılarını sıklaştıracaktır.

170 Polonyalı geldi

Rumanyanın Besarabya vapurile dün limanımıza 170 kişilik bir Polonyalı mülteci kafilesi gelmiştir. Ekserisi 20 - 30 yaşında gençlerden mürekkeb olan bu kafile şehrimizden Filistine gideceklerdir.

Güneş-Şişli birleşiyor

Beden terbiyesi nizamnamesine nitâbak etmek dolayısile Güneş ve Şişli klüplerinin birleşeceklerini haber vermiştik. Yeni klübün Fındıklıda bir denizcilik şubesi açacağı haber alınmıştır.

SPOR

Mısırlılar Balkan oyunlarına iştirak ediyorlar

Rumenlerin oyunlara iştirakleri şüpheli

Rumen atletizm federasyonu, on birinci Balkan oyunları organizasyon komitesine gönderdiği bir telgrafda, Rumanyadaki son vaziyet dolayısile Balkan oyunlarına iştirak edemiyeceğini bildirmiştir.

Komite, Rumen federasyonuna, bir telgraf göndererek bu hususda her çareye baş vurmasını ve iştirakin teminini rica etmiştir.

Bir taraftan da 10 uncu Balkan kongresinde, oyunlara iştiraki kabul edilmiş olan Mısır federasyonuna bir telgraf gönderilerek Mısır milli takımı davet edilmiştir.

ZAYİ

Askerlik kayıdlarımı muhtevi hüviyetimi zayi ettim. Yenisini çıkardığımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân eylerim.

Eminönü Yabancı Askerlik şubesi erlerinden Fatihde mukim
Osman oğlu Necati

ZAYİ

Evkafdan aldığım maaşımın 7 numaralı cüzdanını ve tatbik mührümü kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Beyazıd camii müezzini
Zeki Altın

ZAYİ

Bakırköy Bezeyan lisesinden 929 - 930 senesinde aldığım 56 No. lu şehadetnamem zayi olmuştur. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Karnik kızı Adrine

Askerlik işleri

Fatih Askerlik Şubesinden:

336 doğumlularla bunlarla muameleye tâbi olanların yoklamaları 15 Eylûl 1940 tarihinde hitama erecektir.

Bu sebebden:

A — okurların hali hazır tahsil durumlarını gösterir yeni tarihli tahsil vesikalariyle.

B — Son yoklaması yapılacak diğer eratın da sanat vesikalariyle beraber bu müddet zarfında (yani 15 eylûl 1940 akşamına kadar) şubeye müracaatla yoklamalarını yaptırmaları, aksi takdirde yoklama kaçağı kalacakları ilân olunur.

* * *

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

1 — 336 doğumlu ve bunlarla muameleye tâbi diğer doğumluların 2 Eylûl 940 da başlanan son yoklamalarına 14 Eylûl 1940 cumartesi zevalinde nihayet verilecektir.

2 — Yoklamaya hergün (cumartesi dahil) saat 9 dan itibaren şubemiz binasında devam edilecektir.

3 — Yoklamaya şunlar da getirilecektir.

A — Nüfus hüviyet cüzdanı, fotoğraflı ikametgâh senedi ve dört fotoğraf.

B — Tahsilini bitirenler diplomalarını, tahsilde olanlar gerekli okul vesikalarını sıhhi durumdan ertesi seneye bırakılanlar raporlarını, sanatkâr olanlar da mesleki vesikalarını.

4 — **Yoklama günleri:**

4 ve 5 eylûl 1940 günleri Taksim ve Şişli nahiyeleri.

6 ve 7 eylûl 940 günleri Galata nahiyesi.

9, 10 ve 11 eylûl 940 günleri Kasımpaşa, Hasköy ve Kemerburgaz nahiyeleri.

12, 13 ve 14 eylûl 940 günleri gününde yoklamasını yaptırmayanlar.

5 — İstanbul dışında olanların bulundukları yerlerdeki askerlik şubesine müracaat etmeleri ilân olunur.

Valdebağı Prevantoryum sanatoryum müdürlüğü açık eksiltme ilânı

Cinsi	Miktarı	Tahmin bedeli Lira Kr.	Tutarı L. Kr.	İlk teminat akçesi Lira Kuruş
Zeytinyağı	2000 Kg.	65	1300	
Sabun	4000 »	35	1400	
Soda	4000 »	7	280	
			2980	223 50
Yumurta	35000 aded	1 50	525	
Patates	9000 Kg.	9	810	
Soğan	4000 »	7 50	300	
Sarmısak	250 »	20	50	
			1680	126 38
Arpa	5000 »	6	300	
Saman	18000 »	3	540	
Kepek	17000 »	4 50	765	
			1605	120 38
Toz şeker	10000 »	36	3600	
Kesme şeker	2000 »	40	800	
			4400	330 00
Makarna	4000 »	25	1000	
Şehriye	300 »	25	75	
Un	4000 »	17	680	
İrmik	250 »	17	42 50	
Nişasta	250 »	22	55	
Pirinç unu	250 »	23	57 50	
			1910 00	143 25
Pirinç (Tosya)	10000 »	35	3500	
Zeytin	1000 »	25	250	
Kuru fasulye (Dermason)	1500 »	30	450	
Yeşil mercimek	250 »	20	50	
Kırmızı »	100 »	15	15	
Nohut	500 »	15	75	
Kuru bamya (Amasya çiçek)	100 »	100	100	
Kuru barbunya Fasulyesi	300 »	16	48	
			4488	336 60
Odun	800 Çeki	420	3360	252

Eksiltme Saatleri

(Zeytinyağı v.s.)	(Yumurta v.s.)	Hayvan yemleri	(Şeker)	(Unlu mevad)
Saat D.	Saat D.	Saat D.	Saat D.	Saat D.
14 30	14 50	15 10	15 30	15 50
Kuru erzak	Odun			
Saat D.	Saat D.			
16 10	16 30			

Eksiltme 5/IX/1940 Perşembe günü Yüksek Mektepler Muhasebeciliği binasında toplanacak olan komisyonda yapılacaktır.

İstekliler eksiltmeye konan yiyecek ve yakacakların şartnamelerini görmek üzere müessese müdürlüğüne müracaat edebilirler. İsteklilerin 5/IX/1940 Perşembe günü Yüksek Mektebler Muhasebeciliği veznesine yatıracakları ilk teminata aid makbuz, yeni sene Ticaret Odası vesikası ve bonservislerile birlikte mezkûr Muhasebecilik binasında toplanacak satın alma komisyonuna müracaat etmeleri ilân olunur. (7662)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden:

10/9/1940 salı günü saat 15 de İstanbulda Nafıa Müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında (1992.32) lira keşif bedelli İstanbul Halkalı Ziraat mektebi tamiratı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hülâsasile buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (150) liradır.

İsteklilerin en az bir taahhütte (1500) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 940 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri. (7713)

Bir komprime hayat karşılığıdır

En sıkışık zamanda size en büyük yardımcıdır.
Kalori, gıda, lezzet ve nefaset bakımından temin edici mahiyeti ve yüksek evsafı haizdir.
Mercimek, bezelya, buğday vesair çorbalık komprimelerimizi her yerde bulabilirsiniz.

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. NURİ ÇAPA — Kuruluş tarihi: 1915

ASKERİ FABRİKALAR SATIN ALMA KOMİSYONU İLÂNLARI

Tahmin edilen bedeli 1379.20 lira olan 80 ton odun Askeri Fabrikalar Tophane Satınalma komisyonunca 6/9/1940 cuma günü saat 14 de pazarlıkla ihalesi edilecektir. İsteklilerin muvakkat teminatı olan 103.5 liranın herhangi bir mal müdürlüğüne yatırarak alacakları makbuzla birlikte mezkûr gün ve saatte komisyonda bulunmaları. Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. «7609»

* * *

800 ton döküm kumu alınacak

Tahmin edilen bedeli 28.000 lira olan 800 döküm kumu Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez satın alma komisyonunca 18/9/1940 çarşamba günü saat 15 de kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname 1 lira 40 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 2100 lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (7933)

* * *

Bir aded pres döküm tesisatı alınacak

Tahmin edilen bedeli 25.000 lira olan bir aded pres döküm tesisatı Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 21/10/940 pazartesi günü saat 15 te kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan «1875 lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (8057)

* * *

60 metre mikâbi 4.5 - 5.00 M. boy 0.30 - 0.40 M. da Dış budak tomruğu

300 metre mikâbi 3.5 - 5.00 M. boy 0.25 - 0.45X0.08 - 0,11 M. eb'adında dış budak kalası

9.477 metre mikâbi 65 aded 4.50 X 0.18 X 0'18 M. eb'adında dış budak ağacı

Tahmin edilen bedeli «21268» lira «62» kuruş olan yukarıda cins ve mikdarı yazılı tomruk ve kereste Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satınalma komisyonunca 19/9/1940 perşembe günü saat 16 da kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan «1595» lira «15» kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 15 şe kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. «8043»

KAYSERİ
Talas Amerikan Koleji
4 senelik Erkek Orta Okulu
İNGİLİZCE
ÜCRETLER: LEYLİ 195, YATI YURDU 100 Lira
Tedrisat Eylül 25 te başlar

Üniversite rektörlüğünden:

Üniversiteye yazılma işlerine 30 Eylûl pazartesi günü başlanacak ve 11 ikinciteşrin cumartesi günü nihayet verilecektir. «8133»

Fiyat mürakabe komisyonundan:

14 numaralı ilân - odun satışlarında komisyonumuzca 23, 24 ağustos tarihinde ilân edilmiş olan toptan 330 ve perakende 435 kuruş azami fiyatlar kuru Rumeli meşesi içindir. Yaş Rumeli meşesi ve kuru Anadolu meşesi toptan 300. perakende 400 yaş Anadolu meşesi ile kuru gürgen toptan 275, perakende 380, yaş gürgen toptan 250, perakende 350 kuruştur. Bunlar azami fiyatlar olup toptan satış «kayıktan sahildeki depolara kantar üstü teslim» suretiledir. Evlere teslim ve yerine istif, çeki ile depolarda yapılan satışlar perakendedir. Doğrudan doğruya kayıktan alan müstehlike toptan fiyatlarla satış yapılacaktır. Kilo ile odun satan dükkânlarda odunun azami fiyatı beher kilo için 2 kuruştur. «8143»

Nişantaşında Karakol karşısında
(Yatılı) **IŞIK LİSESİ** (Yatısız)
(Eski Feyziye)
ANA - İLK - ORTA - LİSE (Kız - Erkek)
1 — Türkiyenin en eski hususî lisesidir. Lisan tedrisatına ilk sınıflardan başlanır ve hususî ehemmiyet verilir. Kayıd için her gün müracaat olunabilir. Tarifname isteyiniz.
2 — Eski talebenin 15 Eylûle kadar kayıdlarını yenilemeleri lâzımdır. Telefon: 80879

Eski Feyziati
YATILI **Boğaziçi liseleri** YATISIZ
KIZ ve ERKEK TALEBE AYRI BÖLÜKLERDE
Ana, ilk, orta ve lise sınıfları için eski talebenin kayıtlarını tecdide ve yeniden talebe kaydına başlanmıştır. Kayıt için tatil günlerinden maada her gün saat 10 dan 18 e kadar mektebe müracaat edilebilir. İstiyenlere tarifname gönderilir. Telefon: 36 - 210
Arnavutköy - Çiftesaraylar

YATILI - YATISIZ - KIZ - ERKEK
HAYRİYE LİSELERİ
Saraçhanebaşında Horhor Caddesinde Telefon : 20530
ANA — İLK — ORTA — LİSE
Eski talebenin Eylûlün beşine kadar velilerile beraber müracaat ederek kayıdlarını yenilemeleri lâzımdır.
Eski ve yeni talebenin kayıdları hergün saat 10 - 17 ye kadar yapılır.
Yabancı dillere ilk sınıflardan itibaren başlanır. Son sınıfta fen şubesi de vardır.
Talebe mektebin hususî otobüs ve otomobilile evlerine nakledilir.

940/1286

Sultanahmed 3 üncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Davacı İst. Telefon Direktörlüğü avukatlarından Emin Raif tarafından İst. Tepebaşı Meşrutiyet caddesi No. 157 de Andriya apartman 1 inci katta Lui Buhler aleyhine 940/1286; No. lu dosya ile açılan (77) lira 43 kuruş alacak davasının; yapılmakta olan muhakemesinde müddealeyhin ikametgâhının meçhul olmasına binaen ilânen arzuhal ve tebliğ edildiği halde mahkemeye gelmemiş ve vekil dahi göndermemiş olduğundan müddealeyhe berayi istiktap mahkemeye gelmesine ve gelmiyecek olursa istiktaptan çekinmiş addile ibraz olunan mukavelenin kendisine aidiyetine karar verileceği hususunun ihtarı suretile gıyab kararının 15 gün müddetle ilânen tebliğine ve muhakemenin de 18/9/1940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de talikine mahkemece karar verilmiş olduğundan müddeti kanuniyesi zarfında itiraz edilmediği ve mahkemede hazır bulunulmadığı takdirde gıyaben hüküm ve karar verileceği ilânen tebliğ olunur.

940/165

Sultanahmed 3 üncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Davacı İst. Telefon Direktörlüğü avukatlarından Emin Raif tarafından Adapazarında Başlar mahallesinde kasab Muharremin 77 No. lu evinde sucukçu Fotiyadis Nikola aleyhine 940/165 No. lu dosya ile açılan (48) lira 90 kuruş alacak davasının yapılmakta olan muhakemesinde müddeialeyhin ikametgâhının meçhul olmasına binaen ilânen davetiye ve arzuhal sureti tebliğ edildiği halde mahkemeye gelmemiş ve vekil dahi göndermemiş olduğundan müddeialeyhe berayi istiktap mahkemeye gelmesine ve gelmiyecek olursa istiktaptan çekinmiş addile ibraz olunan mukavelenin kendisine aidiyetine karar verileceği hususunun ihtarı suretile 15 gün müddetle gıyab kararının tebliğine ve muhakemenin de 18/9/1940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de talikine mahkemece karar verilmiş olduğundan müddeti kanuniyesi zarfında itiraz edilmediği ve mahkemede hazır bulunulmadığı takdirde gıyaben hüküm ve karar verileceği ilânen tebliğ olunur.

Sultanahmed 3 üncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Davacı İst. Telefon Direktörlüğü avukatlarından Emin Raif tarafından Beyoğlu İstiklâl caddesi 98 No. lu Ap. 4 No. lu dairesinde Saffet Ocakoğlu aleyhine 940/91 No. lu dosya ile açılan (20) lira 45 kuruş alacak davasının yapılmakta olan muhakemesinde müddeialeyhin ikametgâhının meçhul olmasına binaen ilânen arzuhal ve davetiye tebliğ edildiği halde mahkemeye gelmemiş ve vekil dahi göndermemiş olduğundan müddeialeyhe berayi istiktap mahkemeye gelmesine ve gelmiyecek olursa istiktaptan çekinmiş addile ibraz olunan mukavelenin kendisine aidiyetine karar verileceği hususunun ihtarı suretile 15 gün müddetle gıyab kararının tebliğine ve muhakemenin de 18/9/1940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de talikine mahkemece karar verilmiş olduğundan müddeti kanuniyesi zarfında itiraz edilmediği ve mahkemede hazır bulunulmadığı takdirde gıyaben hüküm ve karar verileceği ilânen tebliğ olunur.

TİYATROLAR

RAŞİD RIZA Tiyatrosu
HALİDE PİŞKİN Beraber
4 Eylûl Çarşamba günü akşamı
Üsküdar, Doğancılar Aypark'da
HABİBE TEYZE

* * *

E. SADİ TEK
Tiyatrosu
Bu gece Büyükdere
Aile Bahçesinde
Beklenen fevkalâde büyük müsamere

Ordu Hastabakıcı Hemşireler Okuluna Ait Bazı İzahat Ve Okula Kayıt Ve Kabul Şartları

1 — Hastabakıcı hemşire yetiştirmek üzere Ankarada M. M. Vekâleti tarafından (Ordu hastabakıcı hemşireler okuluna) bu sene de 38 talebe alınacaktır.

2 — 3433 sayılı kanun mucibince bu okuldan mezun olacaklar, memur olup tekaüdiye alacaklardır.

3 — Mezun olanlar altı senelik mecburi hizmetlerini ordu hastahanelerinde yapacaklar; ondan sonra arzu ederlerse memleketteki bütün sıhhi teşekküller kendilerine açık olacaktır.

4 — Tahsil müddeti üç sene olup, bu müddet içinde okurlara ayda 15 lira harçlık verilecek ve taşe ve ilbasları tamamen okula aid olacaktır.

5 — Okuldan mezun olanlar, barem kanununa göre 20 lira asli maaştan başlamak üzere maaş alacaklar ve bu mikdar gittikçe çoğalacaktır. Bu zaman dahi taşe, giydirme ve barındırma orduya aid olacaktır.

6 — Okul 15 Eylûl 1940 da tedrisata başlıyacaktır.

7 — Okula kayıd ve kabul şartları şunlardır:

a — Türkiye Cumhuriyeti tebaasından olmak ve Türk ırkından bulunmak.

b — Sıhhati yerinde olmak ve durumu her iklimde vazife görmeğe müsaid bulunmak (Bunu herhangi bir hastahane heyeti raporu ile tevsik ettirmek ve evraka bağlamak lâzımdır).

c — Yaşı on altıdan aşağı ve yirmi ikiden yukarı olmamak.

d — Kendisi, ana ve babası iffet ehlinden olmak (Bu vaziyet polisçe tevsik ettirilerek evraka bağlanacaktır).

e — En az orta okul tahlisini bitirmiş olmak veya bu derecede tahsil gördüğünü isbat etmek (Tasdikname suretleri müsaddak olarak eklenecektir).

f — Evli veya nişanlı bulunmamak (Evvelce evlenip boşananlar veya kocası ölmüş olanlar kabul edilir) (buna aid medeni hali bildirir müracaat evrak keza eklenecektir).

g — Sıhhî sebebler dışında okulu kendiliğinden terkettiği, yahud evlenmek suretile veya diğer inzibatî sebeblerle okuldan çıkarıldığı yahud altı senelik mecburi hizmetini yapmadığı veya tamamlamadığı yahud sıhhî sebebler dışında okuldan çıkarıldığı takdirde tahakkuk ettirilecek mektep masraflarını tamamen ödiyeceğine ve gösterdiği vesikaların tamamen doğru olduğuna dair noterden tasdikli ve kefilli bir taahhüdname vermek.

8 — Bu evrak sahibleri okula imtihansız olarak kabul edilecektir.

9 — Altıncı maddedeki evrakı tamamlıyanlar bunları Ankaradaki M. M. Vekâleti sıhhat işleri dairesine, diğer vilâyet merkezlerindekiler vilâyetlerine, kazadakiler kaymakamlıklara takdim edecekler ve bu yol ile M. M. V. sıhhat işleri dairesine yollanacaktır. Müracaatların 10 Eylûl 940 da sonu alınmış olacaktır.

10 — Taliblerin kabul edildikleri ve mektebe hareket etmeleri ayrıca makamlar tarafından kendilerine bildirilecektir.

11 — Kabul edileceklerin okulun bulunduğu Ankaraya kadar ve sıhhi muayene neticesi hastalıkları tebeyyün edenler memleketlerine gidip gelmek için sarfedecekleri yol parası kendilerine aid olacak ve (M. M. V. sıhhat işleri dairesi reisliği) ne hitaben yazacakları dilekçede bunu taahhüd edeceklerdir. (606 — 7154)

Büyükdere tümen satın alma komisyonundan:

Tümen birlikleri ihtiyacı için muhtelif bölgelerden teslim edilmesine şartile cem'an «1050» ton sığır eti kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Bu müteahhidin bir veya muhtelif şahıslar tarafından deruhde edilmesine imkân vardır. Etin beher kilosunun muhammen fiyatı «33» kuruştur. Eksiltme muamelesi 19/Eylûl/1940 perşembe günü saat on beşte Büyükdere iskelesi karşısında Tümen ambarında Tümen satın alma komisyonu huzurunda yapılacaktır. Şartnamesini görmek üzere her gün komisyona müracaat edilmek mümkündür. Talib olanların muhammen fiyata ve et miktarına göre tutarının yüzde yedi buçuktan ibaret teminat akçelerile birlikte teklif mektuplarını usulen mazruf olarak mezkûr günde saat on dörde kadar komisyona makbuz mukabilinde teslim etmeleri lüzumu ilân olunur. «8072»

İzmir turistik yolları mıntaka müdürlüğünden:

A — 28/8/1940 tarihinden itibaren 15 gün müddetle pazarlığa konulan iş:

Mukavelesi feshedilen İzmir turistik yolları inşaatından geri kalan Arapçı - Selçuk yolunun bakiye kalan inşaatını ikmal etmek,

Keşif bedeli: «272567» lira «94» kuruştur.

B — Keşif evrakını görmek istiyenler turistik yolları mıntaka müdürlüğüne müracaat edebilirler.

C — Pazarlık 12/Eylûl/1940 perşembe günü saat 11 de vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

D — Muvakkat teminat mikdarı: «14652» lira «72» kuruştur.

E — İstekliler pazarlık tarihinden en az 8 gün evvel müdürlüğe müracaatla bu işi yapabileceğine dair ehliyet vesikası almaga mecburdurlar.

«3498» «7998»

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli 9000 lira olan 450 ton süpersiman 12/9/1940 perşembe günü saat 15.30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 675 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14.30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (7900)

Sahibi: Ahmed Cemaleddin SARAÇOĞLU
Neşriyat Müdürü: Macid ÇETİN Basıldığı yer (Yeni Sabah matbaası)